

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4503/2023
28.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Биљана Петровић Адамовић, адвокат из ..., против тужене Јавне предшколске установе „Пчелица“ Ниш, чији је пуномоћник Тања Савић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2666/2023 од 16.08.2023. године, у седници већа одржаној 28.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2666/2023 од 16.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2756/2022 од 06.04.2023. године одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито, решење директора тужене број .. од 24.12.2019. године и обавезе тужена да тужиљу врати на рад и призна јој права из радног односа.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2666/2023 од 16.08.2023. године одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 2756/2022 од 06.04.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Суд није ценио ревизијске наводе који се односе на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер она није дозвољен ревизијски разлог. Ревидент указује на битне повреде поступка из члана 374. став 1. у вези члана 292, 294, 295 и 199. ЗПП, али те повреде нису могле бити учињене пред другостепеним судом да би биле дозвољен ревизијски разлог. Неосновани су наводи ревидента да му је нижестепеним

одлукама повређено право на расправљање и учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП. Тужила је преиначила тужбу 22.10.2022. године на тај начин што је тражила поништење и другостепеног решења, а тужени се противио преиначењу тужбе, па како је захтев за поништење другостепеног решења поднет након истека рока из члана 168.ст.7. Закона основама система образовања и васпитања, правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 199. ЗПП и ценили да није целисходно дозволити преиначење тужбе и подред противљења туженог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене, где је радила на пословима ... почев од 01.12.2019. године. Дана 31.12.2019. године, тужили је достављено решење директора тужене о утврђивању права на исплату и висини отпремнине по основу вишка запослених и отказу уговора о раду број .. од 24.12.2019. године, на које решење је тужила дана 10.01.2020. године изјавила жалбу Управном одбору тужене. Управни одбор тужене одбио је жалбу тужиле одлуком број .. од 14.01.2020. године, а која акта је тужила доставила као прилог уз тужбу, односно иста су донета и уручена тужили пре подношења тужбе. Тужила у овој правној ствари побија решење директора тужене број .. од 24.12.2019. године, наводећи да је побијано решење незаконито и да у побијаном решењу нису дати јасни разлози за оглашавање тужиле технолошким вишком. Током првостепеног поступка тужила је извршила преиначење тужбе, тако што је предложила да суд поред решења директора тужене број .. од 24.12.2019. године поништи и одлуку Управног одбора тужене број .. од 14.01.2020. године, ком преиначењу се тужени противио, па је првостепени суд на рочишту за главну расправу одбио преиначење тужбе.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је одлучио да одбије тужбени захтев налазећи да је тужила била у обавези да тужбом побија и првостепену и другостепену одлуку туженог, те да обе одлуке морају бити предмет постављеног тужбеног захтева, при чему је тужила тужбу у овој правној ствари поднела само ради поништаја решења директора тужене број .. од 24.12.2019. године.

Одлучујући о жалби тужиле, другостепени суд је оценио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је о захтеву тужиле одлучио одбијањем.

Врховни суд је становишта да је другостепени суд донео правилну и закониту одлуку.

Одредбом члана 168. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 88/2017...10/2019-5) прописано је да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на жалбу органу управљања, у року од 15 дана од дана достављања решења директора. Орган управљања дужан је да одлучи о жалби у року од 15 дана од дана достављања жалбе. Орган управљања решењем ће одбацити жалбу уколико је неблагоприятна, недопуштена или изјављена од неовлашћеног лица. Орган управљања ће решењем одбити жалбу када утврди да је поступак доношења решења правилно спроведен и да је решење на закону засновано, а жалба неоснована. Ако орган управљања утврди да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погршено утврђене, а да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка, или да је изрека побијаног

решења нејасна или је у противречности са образложењем, решењем ће поништити првостепено решење и вратити предмет директору на поновни поступак. Против новог решења директора, запослени има право на жалбу, ако орган управљања не одлучи по жалби, или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком може се обратити надлежном суду у року од 30 дана од дана истека рока за доношење решења, односно од дана достављања решења. У радном спору запослени који побија коначно решење, тужбом мора обухватити и првостепено и другостепено решење.

Полазећи од наведених законских одредаба следи да је у поступку одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама васпитања и образовања предвиђена двостепеност. То значи да предмет судске заштите може бити само коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом приговора запосленог, док само одлука првостепеног органа може бити предмет судске заштите само у случају ако је против ње поднет приговор о коме другостепени суд није одлучио, а тужба поднета сходно члану 168. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања. Међутим, у ситуацији када је о приговору запосленог одлучено решењем надлежног органа као у овом случају, тада коначну одлуку не чини само првостепена одлука већ и другостепена.

Наиме, у школама поступак одлучивања о правима, обавезама и одговорностима регулисан је посебним законом - Законом о основама система образовања и васпитања, тачније одредбом члана 168. овог Закона. Ова одредба Закона регулише двостепеност одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених. Предмет судске заштите може бити само коначна одлука. Када то изостане, односно запослени пропусти да пред надлежним судом захтева поништај коначне одлуке за случај да није задовољан том одлуком, то има за последицу губитак његовог права да пред надлежним судом захтева судску заштиту. Управо о томе се ради у овом случају, јер је тужилца поднетом тужбом тражила само поништај одлуке директора о престанку радног односа од 31.12.2019. године, а не и Управног одбора од 14.01.2020. године, којом је одлучено о њеном приговору изјављеном против решења директора о престанку радног односа. Стога је тужилца изгубила право да пред надлежним судом захтева судску заштиту.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**